

Obsah

Úvodní úvaha	---	9
I. Historická paměť a státní idea	---	25
28. říjen a česká státní idea	---	27
Tradice 17. listopadu a jejich aktuální souvislosti	---	32
Památník Tereziín a hodnoty české státnosti	---	41
Vliv rakouských ústavních tradic na československou ústavnost	---	45
Zkušenosti z mnohonárodní monarchie a integrace Evropy	---	65
Dekrety, dějinná paměť a identita národa	---	69
Poválečné uspořádání zůstává závazné	---	88
Je omluva za odsun Němců oprávněná?	---	91
Dekrety, demokratické hodnoty a národní zájmy	---	96
Zrušení amnestijního zákona by zpochybnilo boj s fašisty	---	111
Otevírat čs. dekrety by znamenalo mluvit o vině a trestu	---	115
Vztah k minulosti vytváří kulturu národa	---	118
Pamětníků ubývá, přepisovat dějiny je snazší	---	125
Je dobré si uchovat historickou paměť	---	133
Minulost je třeba uzavřít skutečnou tečkou	---	137
Soudem vysídlení jen znovu potvrdili snahy o majetek	---	142
Část vysídlenecých kruhů chce obrátit naruby fakta o válce	---	145
Případ Walderode v rozhodnutí Nejvyššího soudu	---	148
Konfiskace měly oporu v mezinárodním právu	---	155
II. Laický stát	---	163
Právní pohled na odhuku	---	165
Zdrojem práva je pouze stát	---	169
Smlouva s Vatikánem pomíjí suverenitu ČR	---	173
Problémy smlouvy se Svatým stolcem	---	178

Právní postavení církví	---	187
Náprava křivd nebo návrat minulosti?	---	192
III. Role státu, výklad ústavy, prezident a soudcovská moc	---	207
Ústavní problémy svobody projevu	---	209
O historických zdrojích právní úpravy politických stran na území České republiky	---	217
Principy poměrného zastoupení a novela volebního zákona	---	227
Dezintegrace a integrace v postsocialistických zemích	---	234
Teoretická koncepce Ústavy ČR	---	245
Počátek a konec funkce prezidenta republiky	---	254
S premiérem padá i vláda	---	256
Potřebný návrh na doplnění ústavy	---	258
Svrchovanost zákona v Evropské unii?	---	260
O soudech a soudcích a pravomocích prezidenta	---	274
Demokratický právní stát a postavení soudů v ústavním systému ČR	---	278
Několik předběžných poznámek k jmenovacím a odvolacím pravomocem prezidenta republiky	---	284
Prerogativy nebo správní akty prezidenta republiky?	---	292
Znovu k institutu milosti	---	314
IV. Osobnost a dějiny	---	321
Hlávkův odkaz v současnosti	---	323
Prof. JUDr. Antonín Randa a odkaz Josefa Hlávky	---	331
Dr. Edvard Beneš a demokratický právní řád	---	338
Československo v Pamětech Jiřího Hájka	---	345
Profesor Jiří Hájek zemřel	---	351
In memoriam Zdeněk Mlynář	---	354
Setkávání a dialogy se Zdeňkem Jičínským	---	357
V. Přílohy	---	366
Prohlášení nezávislosti československého národa prozatímní vládou československou – tzv. Washingtonská deklarace z 18. října 1918	---	369
Alokuce papeže Benedikta XV. z 21. listopadu 1921 (Výňatek)	---	373
Modus vivendi	---	375
Sdělení kardinála Korece o rozhodnutí Svatého stolce z 30. 12. 1977		
o úpravě diecézních hranic shodně s hranicemi ČSFR	---	379
Smlouva mezi Českou republikou a Svatým stolcem		
o úpravě vzájemných vztahů	---	382
Předkládací zpráva pro Parlament České republiky k vládnímu návrhu, kterým se předkládá Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu		
Návrh na ratifikaci Smlouvy mezi Českou republikou a Svatým stolcem		
o úpravě vzájemných vztahů	---	391

Předkládací zpráva k návrhu na sjednání Smlouvy mezi Českou republikou a Svatým stolicem o úpravě vzájemných vztahů (Výňatek)	---	406
Dopis prezidenta republiky ministru zahraničních věcí o Smlouvě mezi Českou republikou a Svatým stolicem	---	410
Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech)	---	415
Důvodová zpráva k návrhu zákona o církvích a náboženských společnostech	---	442
Rozhodnutí Ústavního soudu k zákonu o církvích a náboženských společnostech (Pl. ÚS 6/02) a odlišná stanoviska k odůvodnění nálezu ÚS sp. zn. Pl. ÚS 6/02	---	491
Rejstřík	---	533

Třetí díl statí, přednášek a rozhovorů věnovaných problematice české státnosti obsahově navazuje na předchozí statky¹ a zabývá se některými významnými hodnotami českého státu, jež jsou naznačeny v názvu této publikace. Ustavodávce hodnotovou orientaci státu formuloval především v Ústavě ČR a v Listině základních práv a svobod. Proszazování těchto hodnot je záležitostí legislativy, judikatury i orgánů výkonné moci. Jejich činností se takové hodnoty promítají i do veřejného života české společnosti.

Obnovení či vytvoření vlastní státnosti je předmětem úsilí a boje zpravidla mnoha generací národa. Český národ ve spojení zejména se Slováky a za podpory židovské komunity tohoto cíle konečně dosáhl v roce 1918 v podobě Československé republiky. Tento zásadní přelom v dějinách české společnosti měl vyřešit na delší dobu problém, zda se český národ a jeho státnost rozplynou v německé „Schwarzenberské říši“² koncipované v 19. století jako státat idea i stát-

¹ V. Perleček *O české státnosti, ústavy a polemiky*, svazek 1, *Český stát a Němci*, Praha: Karolinum 2002, svazek 2, *O právech, svobodách a demokracii*, Praha: Karolinum 2002.

² Uvedený pojem poprvé rakovskou politikou uvádí O. Ullrich: *Česká společnost 1846–1918, Svoboda* Praha, 1982. Autor popisuje také kolébku Ljuba Schwarzenberga, rakouského ministerského předsedy a šlechtice katolíka v letech 1814–1852, který spolu se svým bratrem, katolickým generálem A. K. F. Windischgrätzem, uskotočoval českou organizaci průmyslníků a puritánskou politiku směřující k vytvoření 700 miliónové „státní země“ říše. Tento projekt se znovu uplatnil v době 1. světové války. Proneurótská politika měla nadvládu nad státností a je předkládací Schwarzenbergova pojetí. Hlavní proud českého občanství měl plebejské kořeny (a nejen konzervativci i liberální). Německí